

Sygn. akt VI ACa 195/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Marcin Strobel

Sędzia SA – Ewa Klimowicz – Przygódzka (spr.)

Sędzia SO (del.) – Aleksandra Kempczyńska

Protokolant: – st. sekr. sąd. Ewelina Czerwińska

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. B.

przeciwko Bibliotece (...) w W.

o ustalenie praw autorskich i zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 13 maja 2013 r.

sygn. akt III C 637/12

I oddala apelację,

II zasądza od J. B. na rzecz Biblioteki (...) w W. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

VI ACa 195/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo J. B. skierowane przeciwko Bibliotece (...) w W. o ustalenie, że powód jest jedynym autorem wnętrza i wyposażenia budynków (...) Biblioteki (...) w W. oraz o zasądzenie kwoty 2000 zł na cel społeczny tj. Fundacji na rzecz (...).

Z ustaleń faktycznych jakie legły u podstaw tego rozstrzygnięcia wynikało, że powód na podstawie umowy o dzieło zawartej ze Związkiem (...) zobowiązał się do wykonania i przekazania projektu wnętrza parteru budynków (...) Biblioteki (...) w W.. Na podstawie tej umowy powód przeniósł na rzecz zamawiającego autorskie prawa majątkowe dotyczące projektów całościowych.

W zakresie realizacji projektu powód współpracował z autorem zespołu projektu budynków Biblioteki (...) S. F. (1).

W roku 2008 rozpoczęły się prace modernizacyjne wystroju wnętrz w wymienionych powyżej budynkach Biblioteki (...).

Mając powyższe na uwadze sąd I instancji uznał wytoczone w niniejszej sprawie powództwo za niezasadne z dwóch przyczyn.

Po pierwsze przyjął, iż powód nie ma interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c. w żądaniu ustalenia, iż jest on autorem dzieła w postaci wnętrz i wyposażenia budynków Biblioteki (...). Wyrok uwzględniający powództwo jaki zostałby wydany w niniejszej sprawie nie zapewniłby bowiem powodowi ochrony jego praw ani nie zapobiegł powstaniu sporu w przyszłości, z uwagi na toczące się na terenie Biblioteki (...) prace ingerujące we wskazywane przez niego dzieło. Od 2008 r. prowadzone są prace modernizacyjne wystroju wnętrz budynków (...), co w ocenie powoda narusza jego prawa autorskie. W takiej sytuacji powód ma możliwość wytoczenia dalej idącego powództwa z art. 78 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych tj. o zaniechanie działania zagrażającego jego prawom autorskim osobistym. Nie ma tym samym interesu prawnego w żądaniu ustalenia, iż jest autorem dzieła, gdyż i tak musiałby wytoczyć kolejne powództwo na podstawie wspomnianego art. 78.

Po drugie zdaniem sądu I instancji, nawet gdyby przyjąć, iż powód interes prawny w wytoczeniu niniejszego powództwa posiada, to i tak wbrew wynikającej z art. 6 k.c. zasadzie rozkładu ciężaru dowodowego, nie udowodnił on, że wystrój wnętrz w Bibliotece (...) wykonany został na podstawie sporządzonego przez niego projektu oraz, iż pozwany jego prawa naruszył. W szczególności ze złożonych do akt przez powoda dokumentów wynikało jedynie, że wykonał on projekty, które nie wiadomo jednak czego dotyczą jak również nie wiadomym jest czy na ich podstawie zrealizowano wnętrza budynków (...) Biblioteki. Brak było dowodów wskazujących, że dzieło powoda zostało odebrane i zastosowane w w/w obiektach. Zdaniem Sądu Okręgowego do stwierdzenia czy okazane mu oryginały projektów dotyczą wnętrza Biblioteki (...) i czy wnętrza te zostały wykonane na ich podstawie, konieczna byłaby opinia biegłego architekta, o którą powód, pomimo, że był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika nie wnosił. W szczególności o zastosowaniu projektu powoda w obiektach pozwanego nie świadczą jego zeznania podatkowe, złożone na okoliczność otrzymania zapłaty za wykonane dzieła.

Wyrok powyższy, w którym pierwotnie jako przedmiot rozstrzygnięcia wskazano jedynie roszczenie o ustalenie praw autorskich, zaskarżył powód podnosząc następujące zarzuty apelacyjne:

- naruszenia art. 189 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię,
- naruszenia art. 232 k.p.c. poprzez zaniechanie wyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy,
- obrazy art. 233 k.p.c. poprzez błędną ocenę przedstawionych przez niego dowodów,
- wadliwości podstawy faktycznej, będącej wynikiem naruszenia art. 227 k.p.c. i art. 233 k.p.c., między innymi poprzez wydanie wyroku bez rozważenia w sposób bezstronny i wszechstronny twierdzeń i dowodów powoda.

Tym samym apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie, że jest on wyłącznym autorem projektu wnętrz i wyposażenia budynków (...) Biblioteki (...) ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Ponieważ Sąd Okręgowy dokonał następnie sprostowania wydanego przez siebie orzeczenia, w ten sposób, iż jako przedmiot rozstrzygnięcia wskazał także roszczenie o zapłatę, powód poinformował sąd, iż w jego mniemaniu powództwo o zapłatę zostało cofnięte przed zamknięciem rozprawy, a jeżeli nie to cofa je obecnie (k 196).

W toku postępowania międzyinstancyjnego powód złożył ponadto pismo procesowe, w którym oświadczył, że zmienia powództwo w ten sposób, że wnosi o uznanie jego praw autorskich do projektu wnętrz budynków (...) Biblioteki (...), na podstawie art. 78 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (k 203).

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie wobec bezzasadności stawianych w niej zarzutów. Zaskarżony wyrok odpowiada prawu z przyczyn wskazanych w jego uzasadnieniu.

Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że powód nie posiada interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c. w domaganiu się ustalenia, iż „ jest jedynym autorem wnętrza i wyposażenia budynków (...) Biblioteki (...) w W.”.

W uzasadnieniu pozwu apelujący swój interes prawny w wytoczeniu tego rodzaju powództwa uzasadniał tym, że uznanie przez sąd jego autorstwa do w/w dzieła będzie miało dla niego znaczenie moralne i stanowić będzie potwierdzenie jego dorobku twórczego, da też mu możliwość dochodzenia swoich praw autorskich w razie próby wykorzystania jego projektów przez innych projektantów w nowobudowanych wnętrzach (ostatni akapit pozwu).

Podobne uzasadnienie interesu prawnego zostało przytoczone w uzasadnieniu apelacji, gdzie powód twierdził, iż należy w sposób jednoznaczny ustalić stan prawny i faktyczny autorstwa projektów wnętrza i wyposażenia budynków (...) Biblioteki (...),w celu umożliwienia mu aby mógł w dalszym ciągu legitymować się w pełni tymi osiągnięciami zawodowymi” (k 142).

Stwierdzić należy, iż przywołana powyżej argumentacja powoda po pierwsze nie dotyczy interesu prawnego tylko interesu faktycznego - prestiżu zawodowego powoda ewentualnie pośrednio jego interesu ekonomicznego. Interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. wyraża się natomiast w obiektywnej potrzebie uzyskania wyroku odpowiedniej treści, występującej wówczas, gdy powstała sytuacja rzeczywistego naruszenia albo zagrożenia naruszenia określonej sfery prawnej , a jednocześnie interes ten nie podlega ochronie w drodze innego środka. Powód dąży wówczas do uzyskania wyroku ustalającego istnienie określonego stosunku prawnego lub prawa , w celu usunięcia istniejącej w tym zakresie niepewności jego sytuacji prawnej , a nie zawodowej, zagrożonej czy nawet naruszonej już przez stronę pozwaną.

Po drugie próba wykorzystania przez innych projektantów w nowo wybudowanych wnętrzach projektu powoda, stanowić będzie zagrożenie jego prawa autorskiego projektu wnętrza i wyposażenia, a nie objętego żądaniem pozwu wniesionego w niniejszej sprawie prawa autorskiego do samego wnętrza i wyposażenia lub inaczej do samych pomieszczeń Biblioteki (...). Jeszcze raz przypomnieć należy, iż powód przed sądem I instancji żądał udzielenia mu ochrony prawnej w zakresie jego praw autorskich do dzieła w postaci wnętrza i wyposażenia w/w obiektu użyteczności publicznej, które należy odróżnić od prawa autorskiego projektu tegoż wnętrza i wyposażenia (patrz SN z 27 VI 1988 r. w sprawie I CR 150/88). Poza tym ewentualny wyrok ustalający prawa autorskie powoda do wnętrza i wystroju Biblioteki (...), zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. w zw. z art. 366 k.p.c. wiązałyby jedynie strony niniejszego procesu, a nie osoby trzecie, nie zapewniłyby powodowi ochrony prawnej wobec działania tychże osób.

Dalej powód przed sądem I instancji powoływał się na dokonane już przez stronę pozwaną naruszenie jego autorskich praw osobistych poprzez dokonywanie samowolnych zmian w autorskich wnętrzach Biblioteki (...) (k 91) jak i na zagrożenie dokonywania dalszych naruszeń - na chęć ominięcia przez pozwanego jego osoby w planowanych pracach modernistycznych wnętrza Biblioteki (k 92) , podnosił, że jeżeli zostanie ustalone, iż jest on autorem wnętrza budynków Biblioteki, to wówczas Dyrekcja pozwanego będzie musiała załatwiać wszelkie w tym zakresie zmiany z nim, że dokonano już zmian wystroju i wyposażenia tychże budynków czym naruszono jego prawa autorskie, zepsuto jego dorobek twórczy , ubolewał, iż dokonane zmiany, których nie akceptuje „ pójdą na jego konto” (przesłuchanie w charakterze strony od 46: 59 min.). W odpowiedzi na zapytanie sądu dlaczego dopiero teraz, po upływie tylu lat występuje z roszczeniem o ustalenie jego praw autorskich do wnętrza i wyposażenia Biblioteki (...) powód wyjaśnił, że uczynił to dlatego , że nowy dyrektor Biblioteki (...) zaczął wprowadzać zmiany w wystroju wnętrza bez jego wiedzy (protokół rozprawy z 28 XI 2012 r. – 6:57) . W takiej sytuacji sąd I instancji prawidłowo uznał, iż skoro doszło już do naruszenia autorskich praw osobistych powoda (od roku 2008 , których to ustaleń faktycznych apelujący w swojej apelacji nie kwestionuje) to utracił on tym samym interes prawny w domaganiu się ustalenia przysługiwania mu tychże praw, ponieważ ewentualny wyrok uwzględniający to powództwo nie zapewni mu pełnej ochrony prawnej. W

utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz doktrynie przyjmuje się bowiem, że interes prawny nie zachodzi z reguły, gdy zainteresowany może na innej drodze osiągnąć w pełni ochronę swoich praw (wyrok SN z dnia 6 VI 1997 r., II CKN 201/97, wyrok z dnia 21 I 1998 r., II CKN 572/97, wyrok z dnia 5 X 2000 r. II CKN 750/99 oraz wyrok z dnia 29 III 2001 r., I PKN 333/00, wyrok z dnia 8 I 2002 r., I CKN 723/99, z dnia 22 XI 2002 r., IV CKN 1519/00). Jest też poza sporem, że w przypadku gdy dojdzie do naruszenia prawa, w związku z którym powodowi służy roszczenie o świadczenie (danie, czynienie, zaniechanie, znoszenie), wyłączona jest możliwość skutecznego wystąpienia z powództwem o ustalenie, dlatego, że sfera podlegająca ochronie jest w takiej sytuacji szersza (wyrok Sąd Najwyższego z dnia 15 III 2002 r., II CKN 919/99). Skoro zatem powód powoływał się na naruszenie oraz dalsze zagrożenie naruszenia jego autorskich praw osobistych do wnętrza i wyposażenia budynków Biblioteki (...) , to zaspokojenie jego interesu prawnego może nastąpić w drodze dalej idącego , niż wynikającego z art. 189 k.p.c. powództwa, określonego w art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. Nr 24, poz. 83 ze zm.) Ten bowiem przepis daje twórcy ochronę pełniejszą od samego ustalenia, przyznając roszczenia o zaniechanie działań wywołujących stan zagrażający naruszeniem wspomnianych praw, o usunięcie skutków naruszenia (np. w formie złożenia publicznego oświadczenia), o pieniężne zadośćuczynienie lub uiszczenie odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany przez twórcę cel społeczny. Powód może zatem wystąpić z powództwem o zaniechanie dokonywania naruszeń jego autorskich praw osobistych czy też o zaniechanie działań zagrażających dalszemu naruszeniu tychże praw. Dodać należy, iż już przed sądem I instancji powód jako podstawę prawną swojego roszczenia wskazywał właśnie art. 16 pkt 1 w zw. z art. 78 prawa autorskiego, nie dostrzegając, iż nie obejmuje on jednak swoim zakresem roszczenia o ustalenie prawa (pismo procesowe z 26 X 2012 r. k 64). Domagał się także zasądzenia od pozwanego na rzecz Fundacji na rzecz (...) określonej kwoty pieniężnej, co w sposób jednoznaczny świadczyło o tym, że swoje powództwo wiązał z dokonaniem już naruszeniem jego prawa autorskiego i zagrożeniem dalszego bezprawnego ingerowania w to prawo przez pozwanego. W takiej zaś sytuacji zdaniem Sądu Apelacyjnego gdy już doszło do naruszenia prawa i dodatkowo strona powodowa wystąpiła z roszczeniem o świadczenia wynikające z tego naruszenia to brak jest podstaw do żądania ustalenia istnienia naruszonego prawa.

Już zatem tylko z powodu braku po stronie powoda interesu prawnego w żądaniu ustalenia , iż jest on jedynym autorem wnętrza i wyposażenia budynków (...) Biblioteki (...) powództwo w tym zakresie podlegało oddaleniu.

Niezależnie jednak od powyższego sąd I instancji prawidłowo uznał, iż powód wbrew obciążającemu go obowiązкови dowodowemu nie wykazał, iż wnętrze i wyposażenie w/w obiektów zostało wykonane wyłącznie według jego projektu. Apelujący zgłaszając w tym zakresie zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. (należy domyślić się , iż wyrażającego zasadę swobodnej oceny dowodu paragrafu 1 tego artykułu) głównie ograniczył się do dokonania własnej oceny materiału dowodowego sprawy , nie wykazując przy tym błędu w logicznym rozumowaniu Sądu Okręgowego ani wyprowadzenia przez ten sąd wniosków, które pozostawałyby w sprzeczności z zasadami doświadczenia życiowego, poza jednym wyjątkiem. W istocie bowiem pomiędzy ustaleniami faktycznymi sądu I instancji a przeprowadzonymi następnie rozważaniami prawnymi istnieje pewna rozbieżność.

Sąd ten bowiem z jednej strony ustalił, że „ w zakresie realizacji projektu powód współpracował z autorem zespołu projektu budynków Biblioteki (...) – S. F. (1)” , z drugiej uznał, iż brak jest dowodu, iż opracowany przez powoda projekt wnętrza i wyposażenia Biblioteki został w istocie wykorzystany przy wykonywaniu tychże wnętrz.

Tym niemniej jednak w ocenie Sądu Apelacyjnego powód nie udowodnił, że realizacja wnętrza jak i wyposażenia budynków (...) Biblioteki (...) nastąpiła wyłącznie na podstawie projektu przez niego opracowanego .

Okoliczność powyższa nie wynikała z samego faktu zawarcia przez powoda ze Związkiem (...) umowy na wykonanie projektu wnętrza dla Biblioteki (...) – parter budynków (...) z dnia 8 VIII 1990 r. . Jak słusznie bowiem podnosił Sąd Okręgowy powód nie wykazał, iż wykonany przez niego na tej podstawie projekt został wykorzystany do wykonania całości wnętrza i pełnego wyposażenia wskazanych obiektów Biblioteki. Już tylko z samej umowy wynika, że powód miał opracować jedynie projekt wnętrza i tylko parteru obu budynków , co już podważało jego twierdzenia o autorstwie całego wnętrza jak i autorstwie wyposażenia wspomnianych obiektów architektonicznych. Na poparcie swojego powództwa powód dołączył do pozwu projekty:

- gabinetu dyrektora budynku B III p. z wrysowanym biurkiem, segmentami przyściennymi, z adnotacją jak twierdził autorstwa świadka S. F. (1) „Akceptuję do realizacji” (k 11); rysunek ten nie dotyczy jednak budynków ani kondygnacji wskazanych w umowie z 8 VIII 1990 r. i objętych roszczeniem pozwu, został poza tym sporządzony w roku 1987, a tym samym trudno uznać, że stanowił wykonanie przedmiotowej umowy,

- kolejny rysunek dotyczył wyposażenia czytelnicy, bez określenia jej lokalizacji i pochodził również z okresu poprzedzającego zawarcie umowy o zaprojektowanie wnętrza budynków (...) tj. z maja 1989 r. (k 13),

- trzeci dołączony do pozwu szkic z maja 1991 r. został określony jako „projekt zbiorczy wnętrza” budynku (...), a zatem w istocie dotyczył przedmiotu wskazywanej przez powoda umowy, z tym, że brak było jakiegokolwiek dowodu świadczącego o tym, że według niego właśnie zostały wykonane wnętrza wskazywanych obiektów; ponadto wymienione zostało na nim nie tylko nazwisko powoda ale także S. F. (k 16).

Na rozprawie przed Sądem Okręgowym, mającej miejsce w dniu 28 XI 2012 r. jak i na rozprawie apelacyjnej powód okazywał kilkadziesiąt kolejnych rysunków. Z widniejących na nich adnotacji wynikało, że są to szkice pomieszczeń Biblioteki (...). Ustalenie jednak czego tak naprawdę dotyczyły te projekty, w szczególności czy obejmowały całość wnętrza i wyposażenia budynków (...) Biblioteki (...) i czy w istocie zostały zrealizowane, jak słusznie wskazywał sąd I instancji wymagało wiedzy specjalnej, tym bardziej, że twierdzeń powoda o wyłącznym jego autorstwie wnętrza i wyposażenia w/w budynków nie potwierdził jedyny przesłuchany w sprawie świadek S. F. (1), będący autorem projektu zespołu budynków Biblioteki (...). Wręcz przeciwnie z jego zeznań wynikało, że było wielu współtwórców wnętrza i wyposażenia wnętrza budynków Biblioteki, w tym wielu znanych artystów plastyków (23: 57, 31:31, 37: 15 min. jego przesłuchania), że meble projektowało biuro projektów oraz że okazywane przez powoda rysunki nie są projektami wnętrza tylko projektami rozstawienia mebli wewnątrz budynku, że powód jedynie „dopełnił elementy brakujące”. Świadek tym samym nie potwierdził treści uzgodnień zawartych w dokumencie prywatnym - notatce służbowej z dnia 24 XI 1995 r. poczynionych pomiędzy Biurem (...) w W. a powodem (k 65).

Dowód z opinii biegłego sądowego na okoliczność autorstwa wnętrza i wyposażenia wskazanych budynków Biblioteki (...) nie został przeprowadzony ponieważ żadna ze stron, w tym w szczególności powód takiego wniosku dowodowego nie zgłosiła, sąd I instancji nie miał zaś obowiązku działania w tym zakresie z urzędu, w szczególności gdy po obu stronach procesu występowali profesjonalni pełnomocnicy i gdy powód został uprzednio pouczony, iż ma wykazać, że jest autorem wnętrza Biblioteki (...) (protokół rozprawy z 28 XI 2012 r. 2:28 min.). Powód zgłaszając w swojej apelacji zarzut naruszenia art. 232 k.p.c. nie powoływał się co prawda na okoliczność nie przeprowadzenia przez sąd I instancji dowodu z opinii biegłego architekta wnętrza z urzędu, tym niemniej przywołać należy stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 IV 2004 r. wydanym w sprawie IV CK 417/02, zgodnie z którym „Wynikająca z unormowania art. 232 k.p.c. kompetencja sądu (także apelacyjnego) do dopuszczenia z urzędu dowodu, nie wskazanego przez stronę jest prawem sądu. Zgodnie z intencją zmian dokonanych w kodeksie postępowania cywilnego ustawą z dnia 1 marca 1996 r. (Dz. U. Nr 43, poz. 189 ze zm.), zwiększających kontrydiktoryjność postępowania sądowego, sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy... Sąd zobowiązany jest podjąć inicjatywę dowodową, w szczególnych wypadkach gdy strony zmierzają do obejścia prawa, w wypadku procesów całkowicie fikcyjnych, oraz w razie nieporadności strony działającej bez profesjonalnego pełnomocnika, która nie jest w stanie przedstawić środków dowodowych w celu uzasadnienia swoich twierdzeń”. Żadne jednak szczególne okoliczności tego rodzaju w niniejszej sprawie nie występowały.

Ustosunkowując się do pozostałych argumentów apelującego uzasadniających zarzut naruszenia przez sąd I instancji art. 233 par. 1 oraz 227 k.p.c. poprzez błędną ocenę dowodów, wydanie wyroku bez rozważenia w sposób bezstronny i wszechstronny jego twierdzeń i dowodów stwierdzić należy, iż bez znaczenia dla ustaleń faktycznych sprawy był przywoływany przez powoda art. 8 ust 2 prawa autorskiego ustanawiający domniemanie, że twórcą jest osoba, której nazwisko w tym charakterze uwidoczniło na egzemplarzu utworu. Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie nie było bowiem jak już wyjaśniono, autorstwo rysunków – projektów przedstawionych przez powoda, na których widniał jego

podpis, tylko autorstwo wnętrza i wyposażenia dwóch budynków Biblioteki (...). Innymi słowy spór dotyczył tego czy owe wnętrza oraz wyposażenie zostały w istocie wykonane na podstawie projektów opracowanych przez powoda.

O tym, iż wyłącznym twórcą wnętrza i wyposażenia budynków (...) Biblioteki (...) był powód nie może świadczyć także fakt, iż w okresie realizacji przedmiotowej inwestycji obowiązujące przepisy prawne przewidywały cennik za projektowanie wyposażenia wnętrza jedynie dla artystów plastyków. Nie wykluczało to bowiem udziału innych artystów plastyków w realizacji tego rodzaju inwestycji, o czym zresztą wspominał świadek S. F. (1).

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko sądu I instancji wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, iż powód nie wykazał, że jest wyłącznym autorem wnętrza i wyposażenia wskazywanych przez siebie budynków Biblioteki (...). Stąd również z tej przyczyny jego powództwo o ustalenie zostało zasadnie oddalone.

W konsekwencji powyższego oddalona została w oparciu o art. 385 k.p.c. wniesiona w zakresie tego rozstrzygnięcia apelacja.

Uznając tym samym, iż powód przegrał postępowanie apelacyjne, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. obciążył go obowiązkiem zwrotu na rzecz strony pozwanej kosztów zastępstwa procesowego.

Dodać jeszcze należy, iż dokonana przez powoda w toku postępowania apelacyjnego zmiana powództwa (k 203) w świetle postanowień art. 383 k.p.c. była niedopuszczalna. Za spóźnione zostały uznane ponadto dowody w postaci pisma pozwanego z dnia 17 VII 2004 r., dodatkowych 3 rysunków pomieszczeń Biblioteki (...), które zostały dołączone do apelacji, gdyż powód nie wykazał, iż nie mógł ich przedstawić w postępowaniu pierwszo instancyjnym (art. 381 k.p.c.).

Za bezskuteczne Sąd Apelacyjny uznał cofnięcie przez powoda powództwa w zakresie roszczenia o zapłatę kwoty 2000 zł, gdyż oświadczenie powyższe zostało złożone po uprawomocnieniu się wyroku sądu I instancji w tej części. Z apelacji powoda (w połączeniu w szczególności z pierwotnym brzmieniem wyroku, od którego została ona wniesiona) wynika bowiem w sposób jednoznaczny, iż przedmiotem zaskarżenia objęte zostało wyłącznie rozstrzygnięcie w przedmiocie oddalenia powództwa o ustalenie.